

ШКОЛА МАЧЕВАЊА
"СВЕТИ ЂОРЂЕ"
www.macevanje.org

Stupnjevi razvoja mačevaoca u mačevalačkoj veštini

Razlika između
mačevaoca početnika
i mačevaoca majstora
nije u stepenu
efikasnosti već u
stepenu kreativnosti.

Prvi stepen

Prva stvar koju želi svaki mačevalac kad nauči osnove mačevanja jeste da se iskuša u borbi. On tada bez obzira na pol, uzrast, nadarenost i umeće kao po šablonu u borbi uvek čini isto: teži samo jednom - da protivnika pogodi.

Takvo činjenje je potpuno prirodno. Mačevalac početnik uvek i treba za prvi zadatak da ima nešto najjednostavnije i najprostije: minimalni (minimalistički) i najlakši cilj - **pogoditi** kako se ume, zna i na bilo koji način.

Međutim, kako vreme protiče a pogađanje takvog mačevaoca postaje uobičajeno rađa se jednoličnost i monotonija. Iz tog razloga on ubrzo počinje proširivati svoj prvobitni zadatak: cilj više nije samo pogoditi već **pogađati što više puta**. Počinje se takmičiti: svoje pogotke broji pokušavajući u borbi da prvi nanese maksimalan **broj** kako bi se pokazao bolji i uspešniji od protivnika - pobednik.

I tu se stiglo na vrh. I oni najbolji - pobednici koji nanose najveći broj pogodaka isto kao i početnici čine stalno jedno **isto** - teže da pogode, i ništa više. Mačevanje u kome je jedini zadatak "pogađaj i pogađaj što više", svojom skromnošću cilja pred mačevaoca postavlja **siromašne kreativne zahteve** koji su čisto KVANTITATIVNI i mehanički a koji zadovoljavaju ljudski potrebu za invencijom - životnošću, samo jedno kratko vreme.

No, kao što se može živeti beživotno samo neko vreme tako se i beživotno može samo kratko vreme mačevati. Beživotnost u bilo čemu nužno rađa **prazninu**. Zbog ove praznine najveći broj mačevalaca nakon određenog vremena se zasiti i napušta mačevanje jer im postaje dosadno da u beskraj **pogađaju** i budu **pogađani** doživljavajući samo dve stvari: **pobedu ili poraz**.

Nekima je za to zasićenje potrebno manje a nekima više vremena u zavisnosti od toga ko je koliko po svojoj prirodi aktivnog i kreativnog karaktera no, ono se uvek i neizbežno dešava. Ovo zasićenje postaje prisutno čak i kod onih

mačevalaca koji godinama učestvuju na takmičenjima misleći da uživaju u mačevanju a koji zapravo uživaju u nečemu što nema nikakve veze sa mačevanjem: **psihologiji** međuljudskih odnosa - strastima koje nastaju tokom nanošenja i primanja pogodaka, adrenalina, konflikta, pobeđivanja, samoisticanja, samozadovoljstva, egzibiciji, taštini, samouverenosti, opremi, sportskom ritualu, takmičarskim putovanjima...

Međutim, čak i ljudi veoma priprostog kova, kojima sve ovo može duži period vremena pričinjavati zadovoljstvo, ipak kad-tad sazru i počne ih od svega toga, kao od nezrelog voća, boleti prvo stomak, pa srce a onda i glava. Ako mačevaoci, koji su stigli do tog stepena, nešto ne promene u svom razumevanju mačevanja, pristupu mačevanju i načinu mačevanja kako bi ga obogatili i proširili neizbežno kriziraju, hlade se i napuštaju ga zauvek uz osećaj neispunjenosti, gorčine i praznine.

Svaka težnja i ostajanje na najmanjem, najjednostavnijem, elementarnom i najskromnijem - **minimalizam** u bilo čemu: govoru, pisanju, mišljenju, osećanju, odevanju, ponašanju, ishrani, umetnosti... zbog redukovanja, siromaštva i jednoličnosti u kojima kreativnost i stvaralaštvo nemaju dovoljno prostora i mogućnosti da se razigraju i razmahnu kad-tad dosadi. Tako je i u mačevanju.

I kao što se kultura i civilizacija ne nalazi u sužavanju, siromašenju, opadanju, redukciji, smanjenju, dekonstrukciji i kretanju od složenog ka prostijem - varvarizaciji, niti u ostajanju na onom od čega se i počelo - najjednostavnijem, već suprotno u rastu, bogaćenju, bujanju, kreiranju, stvaranju, konstrukciji i kultivaciji, tako je to i u mačevanju.

Mačevalac zato ne sme ostati na prvom i najprostijem obliku svoje veštine u kome je ona svodljiva na jednostavan brojčani pogodak vođen animalnim refleksom i instinktom već suprotno - usložnjavati ga i bogatiti ciljevima i radnjama koje nisu rezultat samo puko **telesnog** već i **kreativnog promišljanja** i **osećanja**.

Drugi stepen

Iz sveta pukog brojanja pogodaka i kvantiteta stupa se u svet vrednovanja pogodaka - kvaliteta. Zadatak više nije samo pogoditi već se baviti i **načinom** pogađanja, ne samo ciljem već i putevima do njega. Pogodak više nije samo rezultat puke telesne radnje već i osećaja i razuma - **vrednovanja**. Od mačevaoca se sada zahteva veće umeće i kreativnost ali se zato i horizonti otvaraju šire a mačevanje postaje izazovnije i bogatije.

I dok u prvom slučaju mačevalac u borbi teži samo pogotku - praktičnoj efikasnosti (trgovačko-pragmatičnom brojčanom uspehu) ma kakvo to mačevanje bilo i ma na šta ličilo, on se u drugom slučaju bavi njegovom vrednošću i lepotom. Mačevalac tako stupa u svet u kome uspešno i efikasno (korisno) treba da je ujedno lepo i kreativno a lepo i kreativno ujedno i uspešno i efikasno (korisno) - svet sličan primenjenoj umetnosti.

Mačevalac tada u borbu stupa rukovođen ne samo željom da pobeđi već i željom da bude inventivan, maštovit i kreativan u svom pobeđivanju. On više ne želi samo da pobeđi već nešto što je **više** i **teže**: da pobeđi na poseban način, ne kako **mora** već **stvaralački** - kako sam bira, kreira i hoće.

Takav mačevalac je sličan čoveku kome više nije važno da mu slova služe samo za puko pisanje teksta već koji obraća pažnju i na to da li su ona lepa, **kakva** su - **kaligrafiše**. On ne želi da njegovo pisanje ostane na minimumu obične praktičnosti već hoće da ono dobije i višu - majstorsku i umetničku vrednost kroz stvaralaštvo, kreativnost i invenciju... To je svirač koji više nije početnički zadovoljan samo time da jednu melodiju odsvira bilo kako već traži od

sebe mnogo više: hoće da je odsvira na vrhunski način - **lepo**: unoseći u sviranje tempo, dinamiku, ritam...

Tako i mačevalac u ovoj fazi više ne koristi svaku priliku kako bi bilo kako pogodio protivnika već namerno propušta one prilike i načine koje su suviše jednostavne za realizaciju i nedostojne majstorstva, da bi naneo pogodak na zanimljiviji, kreativniji i izuzetniji način.

Mačujući tako mačevalac pokazuje da **nije** u **oskudici** poput gladnog čoveka koji sve jede kako bi uspešno utolio glad već je bogat snagom i umećem, propušta, **igra** se prilikama, vlada situacijom - ima moć da **bira** ono lepše i vrednije! Šahovski rečeno: ne želi da matira protivnika bilo kako i najprostije - "šuster" matom, već da pobedi sa **stilom** i **majstorski**.

Uistinu, puno umeća i kreativnosti treba u mačevanju u kome je cilj pogoditi kroz lepotu i kreativnost jer tu mačevalac ima ne više jedan već dva zadatka: pogodak i lepotu. On se ne bavi samo Rimom već i putevima koji vode u njega birajući u svakom od njih onaj koji ide preko Firence!

Međutim, tamo gde vladaju dva carstva uvek oba caruju polovično. Ono što je podjednako praktično i uspešno koliko i lepo to je osrednje koliko u praktičnosti toliko i lepota jer ni lepota ni praktična uspešnost zbog kompromisa ne mogu se popeti na svoj vrh.

Treći stepen

Zato što nekim mačevaocima služenje u osrednjosti dva carstva postaje sputavajuće za njihovu kreativnost oni u svom činjenju iskoračuju još jedan korak u inventivnost stupajući na sasvim suprotnu stranu od svega praktičnog, korisnog i efikasnog - brojčanog i takmičarskog. Njih više ne zanima da efikasni pogoci budu ujedno lepi i kreativni jer više ih uopšte ne zanimaju **nikakvi pogoci** već samo lepota i kreativnost - virtuoznost i majstorstvo u veštini: samo i jedino **načina** mačevanja. Ne kvantitet već čist kvalitet, ne sličnost primenjenoj već čistoj umetnosti.

To su oni kojima je više stalo do lepote i kreativnosti u akcijama nego do pogotka i pobeđe i koji su uvek spremni da menjanju svaku pobeđu i poraz za IZUZETNU akciju - šahisti što ćutke praštaju i prelaze preko protivnikovih grubih previda ne koristeći ih..., koji ne izvode mat kad ga mogu izvesti jer cilj im je i zadovoljstvo ne pobeđa i kraj borbe već neprestano kreiranje zamršene, savršene i majstorske partije u beskraj.

Takvi mačevaoci uživaju jedino u mačevanju samom i mnoštvu akcija koje se inventivno smenjujući nadigravaju kroz stvaralačku maštu i pokrete tela i oružja. Oni kao da plešu ne znajući više ni sami da li se ne žele ili ne mogu pogoditi. Tu pogodak pada ne jer je jedan mačevalac bolji od drugog već jer sve ima svoj kraj - kad dođe do zamora tela ili ponestane inspiracije.

Ali šta je bilo sa našim kaligrafom i sviračem...? Onog prvog više i ne zanima da svojim slovima nešto piše - on ih je pretvorio u gotovo nečitljive arabeske i apstraktne šare, umetničke slike koje svojom lepotom ukrašavaju Alhambru... Onaj drugi je ostavio svoj instrument. Njega više uopšte ne zanima niti sviranje niti zvuci instrumenta. Ono što je postala njegova jedina i potpuna preokupacija je **komponovanje** muzike - čista kreacija u glavi gluvog Betovena!

*